

Jäv förelåg vid beslut om att inte bevilja prövningstillstånd

Ett tekniskt råd deltog i ett beslut att inte bevilja prövningstillstånd i ett mål om effektivisering av vattenkraft. Hennes make var anställd inom ett bolag som ingick i samma koncern som ett partsbolag. Högsta domstolen har nu tagit ställning till om omständigheterna medför att det tekniska rådet har varit jävigt att delta vid handläggningen av målet.

I ett beslut av Mark- och miljööverdomstolen deltog ett tekniskt råd som ledamot och föredragande. Hon hade tidigare varit anställd inom Vattenfallkoncernen, men övergått till anställning som domare 2014. Två parter överklagade beslutet och anförde att det hade förelegat jäv för det tekniska rådet. Till stöd för påståendet pekade de på att det tekniska rådets tidigare anställning inom koncernen och hennes makes anställning som forskningsansvarig för vattenkraft där.

Högsta domstolen konstaterade till en början att ett partsbolag ingick i Vattenfallkoncernen. Koncernen framstår utåt som en gemensam intressesfär.

Innan det tekniska rådet anställdes inom domstolsväsendet hade hon anställning inom Vattenfallkoncernen. Sedan anställningen upphört har hon inte haft några yrkes- eller affärsmässiga kontakter med något bolag i koncernen. Under sådana förhållanden kunde den omständigheten att det tekniska rådet tidigare varit anställd inom koncernen inte anses utgöra jäv i detta fall.

Det tekniska rådets make var forskningsansvarig för vattenkraft inom Vattenfallkoncernen. Hans anställning medför att han står i ett visst beroendeförhållande till Vattenfallkoncernen. Han har en förhållandevis hög ställning inom koncernen. Det forskningsområde inom vilket han arbetar är vattenkraft och målet rör effektivisering av vattenkraftverk. Saken i målet har betydelse för koncernbolaget och får därmed anses ha betydelse även för koncernen. Det kunde enligt domstolen inte heller bortses från att det tekniska rådet inte upplyst om makens ställning i Vattenfallkoncernen.

Högsta domstolen ansåg sammantaget att dessa förhållanden utgjorde sådana särskilda omständigheter som är ägnade att rubba förtroendet för hennes oberoende och opartiskhet och att jäv därmed förelegat när Mark- och miljööverdomstolen beslutade att inte bevilja prövningstillstånd. Högsta domstolen undanröjde Mark- och miljööverdomstolens avgörande och visade målet åter till Mark- och miljööverdomstolen för ny handläggning.

Målnr: Ö 7081-21